

הוא שבציאת המשיח תחזרר כל האמת בכל דבר, ותהיה לכל אחד בושא נוראה על כל עבירה שעבר, וכענין שנכתב בשם הגר"א על יום המיתה (הובא בחחילת ספר דברי אמת) 'אז תפקחנה עיני חושיו ויראה איך כלה ימיו בהבל ויראוהו גיהנם וגן עדן, ומרב תשוקה לתענוגי גן עדן יקבל עליו כל יסורי גיהנם. ואין בכל אדם לצייר גודל שצרת לבו ומרטמו, ואם היה לאדם צעוה"ז אחד מחלף אלפים חלק מהנער שיש לו שם צעוה"ז יהיה מוכרח למות מחמת שלא יהא יכול לסבול גודל הצער, ורק צעוה"ז נותן לו הקצ"ה כח שיכול לסבול זה הצער וכו' עכ"ד. כמו כן יהיה לעמיד לצוא שתיפקחנה עיני כולם ויראו האמת שבכל דבר, ואם היה אדם מתבונן בזה ומאמין כראוי בציאת המשיח וממתין לו בכל רגע שיצוא, היה מתנהג לגמרי אחרת הן בתורה והן בתפילה ובדקדוק המלוות, והיה יודע איך צריך לשנוא את הציונים ולא ליהנות מהם. מי שאינו חושב נגד הציונים, אלא שמח אפילו במשהו על כך שיש כאן מדינה או שרואה בעין טובה את הציונים הרי הוא מזולזל בעיקרי הדת, ומי שהשקפותיו אינם כראוי גם לימודו אינו אמת, דאין לחלק בין זה לזה דהיראת שמים והדקדוק המלוות אינם דבר נפרד מהלימוד, מי שאין בו יר"ש והשקפות אמיתיות אדם כזה אינו איש אמת, וגם בלימוד אי אפשר שיהיה איש אמת.

אמנם צריך לדעת שכל מה שאנו מדברים זהו על השיטה של הציונים ולא על

אבל מועטים הם המחכים לו ועוד אמר פעם שהסיבה שנהגו לפרש לילדים 'תיקו' האמור בגמ' וראוי חיבות תשבי יתרון קושיות כדי להשריש בליבם את הליפיה [בציאת המשיח].

כשאמר מרן ז"ל את דבריו זעין האמונה בציאת המשיח, שיש לו אמונה אמיתית בציאת המשיח שהנה עוד רגע עתיד מסתכל על כל הענין של המדינה כמו משחק ילדים, מה יש בכל זה המשיח והגאולה עכ"ד. (וכן כשהיה מרן ז"ל צבני בשנת תשי"ט בשנת שבע ברכות של אמר אחד למרן ז"ל על המדינה שמדבריו היה נראה זה משהו, ואמר מרן ז"ל דמי בציאת המשיח כמו שצריך ומחכה יודע שכל המדינה כאן הוא קינדער שפיל בעלמא ולאן כלום הוא).

מי שברור אצלו לגמרי ענין האמונה והליפיה בציאת המשיח הוא יודע שכל כראוי על הציונים, ומי שיש לו משהו משהו על המדינה ועל השלטון והחוקים לא ידבר מוכיח שחסר אצלו באמונה בציאת המשיח.

על ציאת המשיח (מלאכי ג, ב) 'מי מכלל את יום בואו ומי העמד אתו כי הוא כאש מנרף וגו', והפירוש

הרבה מעשים שמעתי צבית ומעולם לא
 שמעתי שציה משהו, אדרבה תמיד היה
 נוהר בכבוד כל אדם אפילו ילדים ואנשים
 פשוטים. פעמים רבות אירע שאנשים צאו
 אליו עם כל מיני בקשות משונות, ולא התרגו
 עליהם רק אמר להם בנחת שאין צידו
 למלאות משאלותם, ואם הם היו ממשיכים
 להטרידו שוב ושוב ולא הרפו ממנו ואירע
 שגער בהם, היה מיד מבקש מהם מחילה
 על שהרים קולו ומילא כל בקשותיהם ואפילו
 יותר ממה שביקשו.

אנשים, ואפילו על הציונים שהורה החפץ
 חיים שמותר לדבר עליהם לשון הרע, זהו
 על השיטה ולא לזלזל באנשים חרדים אפילו
 אם טועים בהשקפתם לילך אחריהם, ובודאי
 שאסור לבזות ת"ח וצריך להיזהר בכבוד
 התורה ולהתנהג עמם בדרך ארץ, ובנפש
 החיים כתב דהמבזה ת"ח שאין לו חלק
 לעוה"צ זהו אפילו ת"ח שלומד שלא לשמה.
 צריך לרחם עליהם על שטועים טעות מרה
 שכו, אבל אסור לבזותם. בכל השנים שהייתי
 אצל מרן ז"ל לא ראיתי מעולם שציה
 משהו, וגם הגר"ח ז"ל לא ציה שום אדם,